

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδότησης 236/2018

**ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Α΄ ΤΑΚΤΙΚΗ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ**

Συνεδρίαση της 20^{ης} Δεκεμβρίου 2018

Σύνθεση:

Πρόεδρος : Ιωάννης – Κωνσταντίνος Χαλκιάς Πρόεδρος του ΝΣΚ.

Μέλη: Ανδρέας Χαρλαύτης, Βασιλική Δούσκα, Νικόλαος Μουδάτσος, Στέφανος Δέτσης, Ευγενία Βελώνη Αντιπρόεδροι του ΝΣΚ, Ασημίνα Ροδοκάλη, Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος, Νίκη Μαριόλη, Ανδρέας Ανδρουλιδάκης, Στυλιανή Χαριτάκη, Δημήτριος Χανής, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης Ευφροσύνη Μπερνικόλα Αφροδίτη Κουτούκη, Δήμητρα Κεφάλα, Κωνσταντίνος Κατσούλας, Κωνσταντίνος Κηπουρός, Αλέξανδρος Ροϊλός, Αδαμαντία Καπετανάκη, Αγγελική Καστανά, Ελένη Πασαμιχάλη, Χριστίνα Διβάνη, Σταύρος Σπυρόπουλος, Βασίλειος Καραγεώργος, Ευσταθία Τσαούση, Χρήστος Μητκίδης, Διονύσιος Χειμώνας, Βασιλική Παπαθεοδώρου, Αικατερίνη Γαλάνη, Ευάγγελος Μαρίνης, Ιουλία Σφυρή και Αναστάσιος Μπάνος, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτριες: Ελένη Λευθεριώτου, Κωνσταντίνα Νασοπούλου, Πάρεδροι ΝΣΚ.

Αριθμός ερωτήματος: Το έγγραφο με αριθμό πρωτ. ΔΜΕΒΟ /Γ/Φ6.0,16.0/οικ. 187985/4476/16/12/2016 του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας - Γενική Γραμματεία Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών (Γενική Δ/ση Ορυκτών Πρώτων Υλών - Δ/ση Μεταλλευτικών, Ενεργειακών και Βιομηχανικών Ορυκτών – Τμ. Γ').

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται εάν : α) Προκειμένου να λάβει χώρα εξαγορά μετοχών μιας εταιρίας από μια άλλη, υφίσταται υποχρέωση ενημέρωσης της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας - Γενική Γραμματεία Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών για την επικείμενη (δηλαδή πριν τη συντέλεσή της) εξαγορά, είτε πρόκειται για εξαγορά από αλλοδαπό είτε από ημεδαπό πρόσωπο, ώστε να διενεργείται από την υπηρεσία ο έλεγχος της αλλοδαπότητας αυτών, με βάση τα κριτήρια του άρθρου 11 του Μεταλλευτικού Κώδικα. Η υποχρέωση αυτή υφίσταται σε κάθε περίπτωση ή μόνον όταν αυτά τα νομικά πρόσωπα έχουν έδρα στην αλλοδαπή; Τί θα συμβεί σε περίπτωση που η εκ των προτέρων ενημέρωση δεν είναι εφικτή λόγω των ιδιαίτερων συνθηκών υπό τις οποίες λαμβάνει χώρα η εξαγορά; Σε περίπτωση εκ των υστέρων ενημέρωσης περί της συντελεσθείσας εξαγοράς, έχει η υπηρεσία εκ του νόμου υποχρέωση να προβεί σε συγκεκριμένες ενέργειες και ποιες; β) Η ερμηνευτική διάταξη του άρθρου 11 του Μεταλλευτικού Κώδικα, που εφαρμόζεται στα νομικά πρόσωπα με έδρα στην ημεδαπή, τυγχάνει εφαρμογής και στα νομικά πρόσωπα του π.δ. 92/1986 και γ) Ποιά είναι τα όρια του ελέγχου του άρθρου 11 του Μεταλλευτικού Κώδικα, το οποίο ερμηνεύει την αλλοδαπότητα όχι μόνο βάσει της έδρας, αλλά και υπό το πρίσμα της νομικής ή οικονομικής εξάρτησης ή επιρροής αλλοδαπών, παραθέτοντας, ως ενδεικτικά κριτήρια, την εθνικότητα της πλειοψηφίας των μετόχων, την εθνικότητα των κεφαλαίων ή άλλα κρίσιμα, κατά περίπτωση, στοιχεία; Συγκεκριμένα, ο έλεγχος του άρθρου 11 περιορίζεται στο κατέχον τα μεταλλευτικά δικαιώματα νομικό πρόσωπο ή επεκτείνεται και στους μετόχους αυτού και, σε καταφατική περίπτωση, σε όλους ή μόνο στον μέτοχο της πλειοψηφίας;

Επί των ανωτέρω ερωτημάτων, τα οποία εισάγονται στην Ολομέλεια κατόπιν παραπομπής με την γνωμοδότηση με αριθμό 67/2017 του Β' Τμήματος του ΝΣΚ, λόγω ισοψηφίας καθώς και της μείζονος σπουδαιότητας των αναφευομένων ζητημάτων, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Α' Τακτική Ολομέλεια) γνωμοδότησε ως ακολούθως :

Ιστορικό

Στο παραπάνω έγγραφο ερώτημα της υπηρεσίας και στα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν, εκτίθεται το ακόλουθο πραγματικό:

ΓΧ

1. Με την από 9-7-2015 επιστολή της, η εταιρία E.B. A.E., κάτοχος δικαιωμάτων μεταλλιοκτησίας σε ιδιωτικές παραχωρήσεις μεταλλείων και μισθωτικών δικαιωμάτων σε δημόσιους μεταλλευτικούς χώρους, ενημέρωσε την αρμόδια (ερωτώσα) υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας για την εξαγορά του 100% των μετοχών της από τη γαλλική εταιρία K. S.A.
2. Η υπηρεσία, με το έγγραφό της με αριθμό πρωτ. ΔΜΕΒΟ/Γ/Φ6.0/178847/2150/ 7.4.2016, ζήτησε τα στοιχεία της εταιρίας K. S.A., από τα οποία προκύπτει η νόμιμη σύσταση, η επωνυμία, η έδρα, η μετοχική σύνθεση και η εκπροσώπησή της. Η εταιρία E.B. A.E., με την από 26-5-2016 επιστολή, διεβίβασε στην υπηρεσία τα συνημμένα σ' αυτήν νομιμοποιητικά έγγραφα της εταιρίας της K. S.A.
3. Ακολούθως, και μετά από έλεγχο των υποβληθέντων εγγράφων, διαπιστώθηκε ότι αυτά δεν ήταν επισημειωμένα με τη σφραγίδα της Χάγης (Apostille) και ότι η αποκτώσα κατά 100% τις μετοχές της εταιρίας E.B. A.E. εταιρία K. S.A., είναι κατά 100% θυγατρική ετέρας γαλλικής εταιρίας, της K. CORPORATE, η οποία μετέχει και στο Δ.Σ. αυτής. Κατόπιν αυτού, η υπηρεσία, με το νεότερο έγγραφό της με αριθμό πρωτ. ΔΜΕΒΟ/Γ/Φ.6.0/178459/2215/7-10-2016, ζήτησε την ορθή υποβολή των εγγράφων που αφορούσαν την K. S.A., αλλά και την προσκόμιση αντίστοιχων νομιμοποιητικών εγγράφων, τόσο για την εταιρία K. CORPORATE, όσο και για κάθε επόμενη που εμφανίζεται ως πλειοψηφών μέτοχος ή μέλος Δ.Σ. της προηγούμενης.
4. Επ' αυτού, η εταιρία E.B. A.E., με την επιστολή της με ημερομηνία 26-10-2016, επανυπέβαλε τα στοιχεία που αφορούσαν την K. S.A., προσηκόντως θεωρημένα (Apostille), ενώ ως προς το αίτημα προσκόμισης παραστατικών νομικών προσώπων πλειοψηφούντων μετόχων ή μελών Δ.Σ. της K. S.A. υπέβαλε υπόμνημα, σύμφωνα με το οποίο το άρθρο 11 του Μεταλλευτικού Κώδικα δεν τυγχάνει εφαρμογής στα κοινοτικά νομικά πρόσωπα, δυνάμει των προβλέψεων του π.δ/τος 92/1986.
5. Παράλληλα, με την αίτησή της με ημερομηνία 30-9-2016, η εταιρία E.B. A.E., η οποία έχει μισθωτικά δικαιώματα στα δημόσια μεταλλεία HANSA και ΟΤΑΒΙ, ζήτησε την απαιτούμενη από τα οικεία μισθωτήρια συμβόλαια προέγκριση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας για τη συγχώνευσή

της με την εταιρία Ε. Α.Ε., με απορρόφηση της από τη δεύτερη. Για την ολοκλήρωση της μεταβίβασης των εν λόγω δικαιωμάτων είναι αναγκαία και η τελική έγκριση του συμβολαίου συγχώνευσης, δυνάμει των άρθρων 74 επ. του Μεταλλευτικού Κώδικα. Επιπλέον, η εταιρία Ε.Β. Α.Ε. έχει και ίδια δικαιώματα μεταλλειοκτησίας επί ιδιωτικών μεταλλείων, για τη μεταβίβαση των οποίων θα λάβει χώρα έγκριση δυνάμει των άρθρων 74 επ. του Μεταλλευτικού Κώδικα.

6. Στη ζητηθείσα προέγκριση και στο πλαίσιο του ελέγχου των άρθρων 8 και 11 του Μεταλλευτικού Κώδικα, η ερωτώσα υπηρεσία, με το έγγραφό της με αριθμό πρωτ. ΔΜΕΒΟ/Γ/Φ16.7,16.13/184021/3616/4.11.2016, ζήτησε ορισμένα επιπλέον στοιχεία για την αποκτώσα τα μεταλλευτικά δικαιώματα εταιρία Ε. Α.Ε., σχετικά με την εξαγορά των μετοχών της εταιρίας Ε.Β. Α.Ε., καθώς την πλειοψηφία των μετοχών της εταιρίας Ε. Α.Ε. κατέχει επίσης η γαλλική εταιρία Κ. S.A.

7. Από τα παραπάνω περιστατικά προκύπτουν τα εξής: α) Η εταιρία Ε.Β. Α.Ε. έχει ήδη απορροφηθεί από την εταιρία Ε. Α.Ε. και εκκρεμεί η έγκριση του συμβολαίου μεταβίβασης από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατ' άρθρο 74 Μ.Κ, β) Οι δύο εταιρίες Ε.Β. Α.Ε. και Ε. Α.Ε. έχουν ίδια μεταλλευτικά δικαιώματα και γ) Η γαλλική εταιρία Κ. S.A., θυγατρική της, επίσης, γαλλικής Κ. CORPORATE, έχει αποκτήσει το 100% των μετοχών της εταιρίας Ε.Β. Α.Ε. και την πλειοψηφία των μετοχών της εταιρίας Ε. Α.Ε.

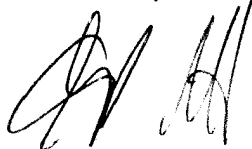
Νομοθετικό πλαίσιο

8. Με το ν.δ. 210/1973 «Περί Μεταλλευτικού Κώδικος» (Α' 277), όπως ισχύει σήμερα, ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής :

«Άρθρο 8 - Κτήσεις παρ' αλλοδαπών

1. Διά την κατάρτισιν οιασδήποτε συμβάσεως εχούσης ως αντικείμενον την προς αλλοδαπά φυσικά ή νομικά πρόσωπα μεταβίβασιν μεταλλευτικών εν γένει δικαιωμάτων ή την υπέρ αυτών παραχώρησιν της χρήσεως ή χρήσεως και καρπώσεως τοιούτων δικαιωμάτων, απαιτείται, προ της καταρτίσεώς της και επί ποινή απολύτου ακυρότητος ταύτης, έγκρισις του Υπουργικού Συμβουλίου, προτάσει του υπουργού Βιομηχανίας, επιφυλασσομένων και των διατάξεων των άρθρ. 74, 75, 76 και 77 του παρόντος.

2. Προηγούμενη έγκρισις του Υπουργικού Συμβουλίου, προτάσει του υπουργού Βιομηχανίας, απαιτείται και διά την απόκτησιν μετοχών ημεδαπών

ΓΧ

εταιρειών, κεκτημένων μεταλλευτικά εν γένει δικαιώματα, υπό προσώπων περιών η παρ. 1 του παρόντος άρθρου.

3. Έγκρισις του Υπουργικού Συμβουλίου δεν απαιτείται διά την κατάρτισιν προσυμφώνων συμβάσεων περιών η παρ. 1 του παρόντος άρθρου, υπό τον όρον ότι εις τα εν λόγω προσύμφωνα θα περιλαμβάνεται ρήτρα καθ' ην η συνομολόγησις των οριστικών συμβάσεων τελεί υπό την αίρεσιν της προηγουμένης εγκρίσεως αυτών παρά του Υπουργικού Συμβουλίου

Άρθρο 9

1. Έγκρισις του Υπουργικού Συμβουλίου, προτάσει του υπουργού Βιομηχανίας, απαιτείται και διά την συνεπεία κληρονομικής διαδοχής, κληροδοσίας ή αιτία θανάτου δωρεάς κτήσιν παρ' αλλοδαπών, φυσικών ή νομικών προσώπων δικαιωμάτων, περιών αι διατάξεις του άρθρ. 8 του παρόντος

Άρθρο 10

1. Ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας δύναται να αρνηθεί την υπό των διατάξεων των άρθρ. 8 και 9 του παρόντος προβλεπομένην έγκρισιν ή να παράσχει ταύτην υπό όρους, κατά την διακριτικήν αυτού εξουσίαν. Εφ' όσον η έγκρισις αναφέρεται εις απόκτησιν μετοχών ημεδαπών εταιρειών κεκτημένων δικαιώματα επί μεταλλείων, αύτη δύναται να παρέχεται εκτός των άλλων και υπό όρους διασφαλίζοντας την υπέρ των ημεδαπών μετόχων πλειοψηφίαν ή και να περιλαμβάνει και υποχρέωσιν της μετατροπής των μετοχών, προ της αποκτήσεώς των εις ονομαστικάς τοιαύτας.

2. Εις την, υπό όρους παρεχομένην κατά τα εις την προηγουμένην παράγραφον, έγκρισιν, δέον να διαλαμβάνονται και αι επιβλητέαι κυρώσεις διά την περίπτωσιν της μη τηρήσεως των όρων τούτων. Μεταξύ των κυρώσεων δύναται να περιλαμβάνεται και έκπτωσις των αλλοδαπών από των υπ' αυτών αποκτηθέντων μεταλλευτικών δικαιωμάτων ή και αναγκαστική εκποίησης των αποκτηθέντων μετοχών κατά τα καθορισθησόμενα διά Π.Δ/τος, ορίζοντος και την τύχην του εκπλειστηριάσματος.

3. Η κατά την προηγουμένην παράγραφον έκπτωσις κηρύσσεται δι' αποφάσεως του Υπουργού Ανάπτυξης, κατόπιν συμφώνου γνώμης του Συμβουλίου Μεταλλείων και κοινοποιείται διά δικαστικού επιμελητού ή διά της Αστυνομικής Αρχής, επί αποδείξει, εις τον ενδιαφερόμενον ...».

Άρθρον 11

Διά την εφαρμογήν των διατάξεων των άρθρ. 8 και 9 του παρόντος εταιρείαι κεκτημένοι νομικήν προσωπικότητα ή άλλα νομικά πρόσωπα έχοντα την έδραν αυτών εις την ημεδαπήν, θεωρούνται αλλοδαπά, εάν κατά την κρίσιν του Υπουργού Ανάπτυξης τελούν υπό νομικήν ή οικονομικήν εξάρτησιν ή επιρροήν αλλοδαπών, λαμβανομένων υπόψιν της εθνικότητος της πλειοψηφίας των μετόχων αυτής, της εθνικότητος των κεφαλαίων της εταιρείας και άλλων κρισίμων εν εκάστη συγκεκριμένη περιπτώσει στοιχείων.

Άρθρον 74 - Έγκρισις συμβάσεων και τύπος

1.Αι συμβάσεις αι έχουσαι αντικείμενον την σύστασιν, αλλοίωσιν, ή μετάθεσιν μεταλλευτικών εν γένει δικαιωμάτων ή την παραχώρησιν της χρήσεως ή της χρήσεως και καρπώσεως τούτων απορρεόντων εξ αδείας μεταλλευτικών ερευνών ή εκ παραχωρηθέντος μεταλλείου, ως και αι τροποποιούσαι ταύτας, συντελούνται από της εγκρίσεώς των κατά τα εις την παρ. 1 του άρθρ. 76 του παρόντος οριζόμενα.

2.Αι περί των η προηγούμενη παράγραφος συμβάσεις ως και αι περί καταργήσεως τούτων, γίνονται επί ποινή ακυρότητος ενώπιον συμβολαιογράφου.

3.Αι διατάξεις της παρ. 1 δεν έχουν εφαρμογήν επί συστάσεως υποθήκης.

4.Επί μεταλλειοκτησίας, της κατάρτισεως των συμβάσεων της παρ. 1, δέον απαραίτητως να προηγείται η μεταγραφή του σχετικού παραχωρητηρίου Π.Δ/τος, εις τα βιβλία μεταγραφών του γραφείου εις την περιφέρειαν του οποίου κείται το μεταλλείον.

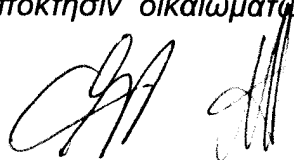
5.Επί κληρονομικής διαδοχής η μεταγραφή περί ης η προηγούμενη παράγραφος, δύναται να γίνει και υπό των κληρονόμων.

Άρθρον 75

1.Εντός τριών μηνών από της κατάρτισεως των συμβολαίων των εν παρ. 1 του άρθρου 74 του παρόντος συμβάσεων, δέον να υποβάλωνται υπό των ενδιαφερομένων αντίγραφα τούτων, εις διπλούν, διά την κατά τας διατάξεις του άρθρου 76 του παρόντος έγκρισιν...

Άρθρον 76

1.Η κατά το άρθρον 75 του παρόντος έγκρισις παρέχεται, εφ' όσον μεν ζητείται δια την απόκτησιν δικαιωμάτων εξ αδείας μεταλλευτικών ερευνών δι' αποφάσεως του εκδόντος την άδειαν μεταλλευτικών ερευνών Νομάρχου, εφ' όσον δε ζητείται διά την απόκτησιν δικαιωμάτων επί Μεταλλειοκτησίας δι'

ΓΧ

αποφάσεως του Υφυπουργού Περιφερειακού Διοικητού, εις την περιφέρειαν του οποίου κείται το μεταλλείον ...».

9. Εξ άλλου, η διάταξη του άρθρου 2 του π.δ. 92/1986 (Α' 33), που εκδόθηκε κατ' εφαρμογή του άρθρου 3 του ν.1338/1983 (Α' 34), όπως αντικαταστάθηκε με τις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 6 του ν.1440/1984 (Α' 70), σε συμμόρφωση προς τις διατάξεις των άρθρων 7 και 58 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΟΚ), σε συνδυασμό με το άρθρο 2 της Πράξεως περί των όρων προσχωρήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας και των προσαρμογών των Συνθηκών ορίζει τα εξής:

«Άρθρο 2

1.Οι διατάξεις των άρθρων :

α.8 του Ν.Δ. 210/1973 (ΦΕΚ Α' 277/5.10.1973) «περί Μεταλλευτικού Κώδικος», όπως αυτές αντικαταστάθηκαν από την παρ. 1 του άρθρ. 2 του Ν. 274/1976 (ΦΕΚ Α' 50/6.3.1976) «περί τροποποιήσεως του Μεταλλευτικού Κώδικος

β. 9 του ως άνω Ν.Δ. 210/1973, όπως η παρ. 1 αυτού αντικαταστάθηκε με την παράγραφο II του άρθρου 2 του ως άνω Ν. 274/1976,

γ.10 και 11 του αυτού ως άνω Ν.Δ. 210/1973, όπως αυτές τροποποιήθηκαν από την παράγραφο III του άρθρου 2 του ως άνω Ν.274/1976, ...

με τις οποίες θεσπίζονται απαγορεύσεις, περιορισμοί και προϋποθέσεις, για την απόκτηση μεταλλευτικών εν γένει δικαιωμάτων από αλλοδαπά φυσικά ή νομικά πρόσωπα, δεν εφαρμόζονται, από τη δημοσίευση του παρόντος, προκειμένου για πρόσωπα φυσικά που έχουν την ιθαγένεια κράτους μέλους της ΕΟΚ, καθώς και για νομικά πρόσωπα που έχουν συσταθεί νόμιμα κατά την νομοθεσία κράτους μέλους και τα οποία έχουν επίσης την καταστατική τους έδρα, την κεντρική τους διοίκηση και την κύρια εγκατάστασή τους μέσα στην ΕΟΚ.

2.Οι ισχύουσες διατάξεις για την απόκτηση, από ημεδαπά φυσικά ή νομικά πρόσωπα, οποιουδήποτε μεταλλευτικού δικαιώματος, εφαρμόζονται και προκειμένου για πρόσωπα φυσικά ή νομικά των Κρατών μελών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων».

10. Στα άρθρα 49, 54, 63 και 65 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), ορίσθηκαν τα εξής:

«Άρθρο 49

Στο πλαίσιο των κατωτέρω διατάξεων, οι περιορισμοί της ελευθερίας εγκαταστάσεως των υπηκόων ενός κράτους μέλους στην επικράτεια ενός άλλου κράτους μέλους απαγορεύονται. Η απαγόρευση αυτή εκτείνεται επίσης στους περιορισμούς για την ίδρυση πρακτορείων, υποκαταστημάτων ή θυγατρικών εταιρειών από τους υπηκόους ενός κράτους μέλους που είναι εγκατεστημένοι στην επικράτεια άλλου κράτους μέλους.

Η ελευθερία εγκαταστάσεως περιλαμβάνει την ανάληψη και την άσκηση μη μισθωτών δραστηριοτήτων, καθώς και τη σύσταση και τη διαχείριση επιχειρήσεων, και ιδίως εταιρειών κατά την έννοια του άρθρου 54, δεύτερη παράγραφος, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ορίζονται από τη νομοθεσία της χώρας εγκαταστάσεως για τους δικούς της υπηκόους, με την επιφύλαξη των διατάξεων του κεφαλαίου της παρούσας Συνθήκης που αναφέρονται στην κυκλοφορία κεφαλαίων.

Άρθρο 54

Οι εταιρείες που έχουν συσταθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία ενός κράτους μέλους και οι οποίες έχουν την καταστατική τους έδρα, την κεντρική τους διοίκηση ή την κύρια εγκατάστασή τους εντός της Ένωσης εξομοιώνονται, για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, προς τα φυσικά πρόσωπα που είναι υπήκοοι των κρατών μελών.

Ως εταιρείες νοούνται οι εταιρείες αστικού ή εμπορικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των συνεταιρισμών, και των άλλων νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, με εξαίρεση εκείνων που δεν επιδιώκουν κερδοσκοπικό σκοπό.

Άρθρο 63

1. Στα πλαίσια των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, απαγορεύεται οποιοσδήποτε περιορισμός των κινήσεων κεφαλαίων μεταξύ κρατών μελών και μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών.

2. Στα πλαίσια των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, απαγορεύονται όλοι οι περιορισμοί στις πληρωμές μεταξύ κρατών μελών και μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών.

Άρθρο 65

Οι διατάξεις του άρθρου 63 δεν θίγουν το δικαίωμα των κρατών μελών: ...

β) να λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την αποφυγή παραβάσεων των εθνικών νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων, ιδίως στον τομέα της

ΓΧ

φορολογίας ή της προληπτικής εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων, ή να προβλέπουν διαδικασίες δήλωσης των κινήσεων κεφαλαίων για λόγους διοικητικής ή στατιστικής ενημέρωσης, ή να λαμβάνουν μέτρα υπαγορευμένα από λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας.

2. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν θίγουν τη δυνατότητα εφαρμογής περιορισμών του δικαιώματος εγκατάστασης που συμβιβάζονται με τις Συνθήκες.

3. Τα μέτρα και οι διαδικασίες που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 δεν μπορούν να αποτελούν ούτε μέσο αυθαίρετων διακρίσεων ούτε συγκεκριμένο περιορισμό της ελεύθερης κίνησης των κεφαλαίων και των πληρωμών, όπως ορίζεται στο άρθρο 63».

Ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων

Από τις ανωτέρω διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σε αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη της Ολομελείας από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

11. Για την ολοκλήρωση των συμβάσεων που έχουν ως αντικείμενο την σύσταση, αλλοίωση ή μετάθεση μεταλλευτικών δικαιωμάτων απαιτείται έγκριση αυτών εκ μέρους του Υπουργού Βιομηχανίας [ήδη Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (άρθρο 74 Μ.Κ. σε συνδυασμό με το άρθρο 50 παρ. 3γ περ. ββ' π.δ.132/2017 (Α' 160))]. Η έγκριση αυτή έπεται της υπογραφής του σχετικού συμβολαίου και αποτελεί προϋπόθεση συντέλεσης, δηλαδή συστατικό στοιχείο της μεταβιβαστικής δικαιοπραξίας. Επισημαίνεται ότι, παρά τη ρητή διατύπωση της διάταξης, περί σύστασης ή αλλοίωσης μεταλλευτικού δικαιώματος, ο νομοθέτης, ουσιαστικά, αναφέρεται σε παράγωγο τρόπο κτήσης μεταλλευτικών δικαιωμάτων (πώληση, δωρεά, ανταλλαγή, μίσθωση), δοθέντος ότι σύσταση μεταλλευτικού δικαιώματος γίνεται μόνο με πράξη της Πολιτείας, δηλαδή απόφαση του Νομάρχη (ήδη Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας) επί αδείας μεταλλευτικών ερευνών και προεδρικού διατάγματος παραχώρησης μεταλλείου (Α.Βούλγαρη, Μεταλλευτικός Κώδιξ, σελ. 109 -110).

12. Η απόκτηση μεταλλευτικών δικαιωμάτων, από αλλοδαπά φυσικά ή νομικά πρόσωπα απαγορεύεται, κατ' αρχάς, από τις διατάξεις των άρθρων 8 – 11 του

Μεταλλευτικού Κώδικα και επιτρέπεται κατ' εξαίρεση, υπό την προϋπόθεση της προηγούμενης έγκρισης του Υπουργικού Συμβουλίου (άρθρο 8 παρ. 1 Μ.Κ.). Και η διάταξη αυτή αφορά υφιστάμενα μεταλλευτικά δικαιώματα, όπως απορρέουν από άδεια μεταλλευτικών ερευνών, καθ' όσον οι αλλοδαποί δεν δύνανται να αποκτήσουν, κατά πρωτότυπο τρόπο, μεταλλευτικά δικαιώματα με παραχώρηση από το Κράτος, εφόσον, κατά τη ρητή διατύπωση της διάταξης του άρθρου 20 παρ. 3 του Μεταλλευτικού Κώδικα, σε καμία περίπτωση δεν τους χορηγείται άδεια μεταλλευτικών ερευνών, αναγκαία προϋπόθεση για την έκδοση παραχωρητηρίου διατάγματος (άρθρο 44 Μ.Κ.).

13. Ιδιαίτερη περίπτωση, για την οποία απαιτείται η παραπάνω έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου αποτελεί η μεταβίβαση μετοχών μιας ημεδαπής εταιρίας που διαθέτει μεταλλευτικά δικαιώματα σε αλλοδαπή (άρθρο 8 παρ. 2 Μ.Κ.), ενόψει της σημασίας της μεταβίβασης αυτής, καθόσον ενδέχεται να έχει ως αποτέλεσμα τη μεταβολή της εθνικότητας εταιρίας, που ασκεί μεταλλευτική δραστηριότητα, από ημεδαπή σε αλλοδαπή. Οι διατάξεις αυτές είναι δημόσιας τάξης και η απαιτούμενη άδεια του Υπουργικού Συμβουλίου προηγείται της κατάρτισης της σχετικής σύμβασης επί ποινή απόλυτης ακυρότητας (Α. Βούλγαρη, Μεταλλευτικός Κώδιξ, σελ. 17, 18).

14. Συνεπώς, για την απόκτηση μεταλλευτικών εν γένει δικαιωμάτων ή χρήσης και κάρπωσης δικαιωμάτων που απορρέουν από άδεια μεταλλευτικών ερευνών από ημεδαπά, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, είναι δυνατή η σύναψη σχετικής σύμβασης, η οποία συντελείται με την έγκρισή της από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Προκειμένου, όμως, περί αλλοδαπών προσώπων, η κατάρτιση της κατά τα ως άνω σύμβασης δεν είναι επιτρεπτή, χωρίς να προηγηθεί έγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο, ενώ σε περίπτωση που καταρτισθεί χωρίς την προηγούμενη αυτή έγκριση είναι απόλυτα άκυρη (ΟΛΣΤΕ 2152/1986).

15. Με τα δεδομένα αυτά, η άσκηση μεταλλευτικών δικαιωμάτων, όπως τα δικαιώματα αυτά απορρέουν από άδεια μεταλλευτικών ερευνών, από αλλοδαπά πρόσωπα είναι δυνατή μόνον μετά από μεταβίβαση των δικαιωμάτων αυτών δυνάμει σύμβασης για την οποία διενεργείται διπλός έλεγχος από την Διοίκηση, δηλαδή, πριν από την κατάρτιση της σύμβασης για την οποία απαιτείται προηγούμενη άδεια του Υπουργικού Συμβουλίου (a priori

ΓΧ

έλεγχος, άρθρο 8 παρ. 1 Μ.Κ.) και μετά την σύναψη της σύμβασης, με την έγκρισή της από τον Υπουργό (a posteriori έλεγχος, άρθρο 74 Μ.Κ.).

16. Ωστόσο, παρά την αυστηρότητα των διατάξεων της μεταλλευτικής νομοθεσίας, είναι δυνατό αλλοδαπά πρόσωπα να ασκήσουν μεταλλευτική δραστηριότητα, έμμεσα, με την απόκτηση της πλειοψηφίας των μετοχών ημεδαπής εταιρίας, η οποία συνεπάγεται τη δυνατότητα ελέγχου της δραστηριότητας της ημεδαπής που διαθέτει μεταλλευτικά δικαιώματα. Και στην περίπτωση αυτή διενεργείται έλεγχος από την Διοίκηση, καθόσον για την, κατά τα παραπάνω, μεταβίβαση μετοχών απαιτείται άδεια του Υπουργικού Συμβουλίου (άρθρο 8 παρ. 2 Μ.Κ.).

17. Η ιθαγένεια του νομικού προσώπου ρυθμίζεται από το δίκαιο της έδρας του (άρθρο 10 Α.Κ.). Ειδικά, όμως, για τον, κατά το άρθρο 8 Μ.Κ., έλεγχο της αλλοδαπότητας, νομικά πρόσωπα τα οποία, αν και ημεδαπά, ελέγχονται από αλλοδαπά, θεωρούνται αλλοδαπά (τεκμήριο αλλοδαπότητας, άρθρο 11 Μ.Κ.). Ο νομοθέτης θεωρεί ως αλλοδαπά και τα νομικά πρόσωπα που τελούν υπό νομική ή οικονομική εξάρτηση αλλοδαπών. Η αληθής έννοια της εξάρτησης αναφέρεται στην δεσπόζουσα θέση που ενδεχομένως έχουν ένα ή περισσότερα αλλοδαπά μέλη του νομικού προσώπου, η οποία συνεπάγεται ασυνήθιστη ανάμιξη στις δραστηριότητές του, με αποτέλεσμα να χρησιμοποιείται το ημεδαπό νομικό πρόσωπο ως παρένθετο για την άσκηση εκ μέρους αλλοδαπών απαγορευμένης μεταλλευτικής δραστηριότητας (πβλ. Μ.Π.Α. 2236/2015, ΤΠΝ ΝΟΜΟΣ).

18. Η άσκηση της δραστηριότητας ενός νομικού προσώπου αποτελεί στοιχείο της προσωπικότητας, η οποία του αναγνωρίζεται. Για την λειτουργία του νομικού προσώπου η διοίκηση είναι το απαραίτητο όργανο, που επιμελείται των υποθέσεων του και εκπροσωπεί το νομικό πρόσωπο δικαστικά και εξώδικα (άρθρο 67 Α.Κ.). Η φροντίδα των υποθέσεων του νομικού προσώπου περιλαμβάνει τη διαχείριση της περιουσίας, την επιχείρηση υλικών πράξεων και δικαιοπρασιών, τη λήψη αποφάσεων και, γενικότερα, την πραγμάτωση του σκοπού του. Η διοίκηση αποτελεί το καταστατικό όργανο του νομικού προσώπου που σχηματίζει την βούληση του νομικού προσώπου, η δε εξουσία της προσδιορίζεται από τη συστατική πράξη ή το καταστατικό (άρθρο 68 Α.Κ., Α. Γεωργιάδης, Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου, εκδ. Α. Σάκκουλα, Αθήνα Κομοτηνή 1997, σελ. 143-144).

19. Τα υφιστάμενα νομικά πρόσωπα λειτουργούν με ποικίλες μορφές και διαφοροποιείται κάθε φορά ο τρόπος διοίκησης και λήψης των αποφάσεων που αναφέρονται στην διοίκηση και εκπροσώπηση τους. Στην ανώνυμη εταιρία, την οποία, κυρίως, έχει κατά νου ο νομοθέτης του Μεταλλευτικού Κώδικα, οι μέτοχοι δεν έχουν δικαίωμα διαχείρισης και εκπροσώπησης, το οποίο ανήκει στο διοικητικό συμβούλιο της εταιρίας, οι αποφάσεις, όμως, του νομικού προσώπου της εταιρίας εκφράζονται από την γενική συνέλευση των εταίρων, η οποία αποτελεί το ανώτατο όργανο της εταιρίας και έχει την εξουσία να αποφασίζει για κάθε εταιρική υπόθεση, λαμβάνοντας τις σχετικές αποφάσεις, με βάση το εκπροσωπούμενο από τους μετόχους ποσοστό κεφαλαίου (Ν. Ρόκας, Εμπορικό Δίκαιο, Νομική Βιβλιοθήκη ΑΕΒΕ 2012, § 30, σελ. 252 & 264, § 31, σελ. 288).

20. Στο πλαίσιο αυτό, η προβλεπόμενη έρευνα της Διοίκησης, (άρθρο 11 Μ.Κ.) προκειμένου ο αρμόδιος Υπουργός να εκφέρει την κρίση του περί αλλοδαπότητας ή μη, ολοκληρώνεται όταν διαπιστωθεί ποιο είναι το πρόσωπο εκείνο που ασκεί, στη πραγματικότητα, τη διαχείριση και εκπροσώπηση του νομικού προσώπου. Για τη διαμόρφωση της κρίσης του ο Υπουργός, διαθέτει ευρεία διακριτική ευχέρεια και χρησιμοποιεί προς τούτο διάφορα κριτήρια, όπως, ενδεικτικά, αναφέρονται στην διάταξη του άρθρου 11 του Μ.Κ. (π.χ. εθνικότητα της πλειοψηφίας των μετόχων, των κεφαλαίων της εταιρίας κλπ.), μη δεσμευόμενος αποκλειστικά από τον τόπο της έδρας του νομικού προσώπου.

21. Για τον λόγο αυτό, οφείλει η Διοίκηση να λάβει υπόψη την ιθαγένεια και τη μορφή υπό την οποία λειτουργεί το αποκτών αλλοδαπό νομικό πρόσωπο και όσα ειδικότερα ορίζονται στις διατάξεις του καταστατικού του σχετικά με τις αρμοδιότητες και εξουσίες των οργάνων, που το εκπροσωπούν και διαχειρίζονται τις υποθέσεις του. Κρίσιμη είναι και πρέπει να εκτιμάται, κάθε φορά, η ιθαγένεια των μετόχων εκείνων που διαθέτουν την πλειοψηφία των κεφαλαίων της συγκεκριμένης εταιρίας και έχουν, ως εκ τούτου, τον έλεγχο της δραστηριότητάς της (ΣτΕ 3640/1998).

22. Η Διοίκηση, κατά την διενέργεια ελέγχου εταιριών που διαθέτουν μεταλλευτικά δικαιώματα, οφείλει να εξετάζει την τήρηση των δημόσιας τάξης απαγορευτικών διατάξεων των άρθρων 8 – 11 του Μεταλλευτικού Κώδικα. Εάν διαπιστωθεί μεταβίβαση μεταλλευτικών δικαιωμάτων ή μετοχών

ημεδαπής εταιρίας που διαθέτει μεταλλευτικά δικαιώματα σε αλλοδαπό (άρθρο 8 παρ. 1 και 2 Μ.Κ.), χωρίς να έχει χορηγηθεί έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, η Διοίκηση οφείλει να ανακαλέσει την κατ' άρθρο 74 Μ.Κ. έγκριση της σύμβασης εκείνης με την οποία απέκτησε το αλλοδαπό πρόσωπο μεταλλευτικά δικαιώματα, ή την χορηγηθείσα στην ημεδαπή εταιρία άδεια μεταλλευτικών ερευνών, ή ακόμη και το παραχωρητήριο διάταγμα.

Περαιτέρω, επί της ερμηνείας και του εύρους της εφαρμογής των προπαρατεθεισών διατάξεων του Μεταλλευτικού Κώδικα, υπό το πρίσμα και των διατάξεων του άρθρου 2 του π.δ. 92/1986 και των άρθρων 49, 54, 63 και 65 της Σ.Λ.Ε.Ε., κατά την ενώπιον της Ολομελείας συζήτηση, διαμορφώθηκαν δύο (2) γνώμες:

23. Κατά τη **πρώτη γνώμη**, η οποία απαρτίσθηκε από τον Πρόεδρο του ΝΣΚ Ιωάννη-Κωνσταντίνο Χαλκιά, τους Αντιπροέδρους του ΝΣΚ Βασιλική Δούσκα, Νικόλαο Μουδάτσο και Στέφανο Δέτση και τους Νομικούς Συμβούλους Ασημίνα Ροδοκάλη, Σπυρίδωνα Παπαγιαννόπουλο, Νίκη Μαριόλη, Στυλιανή Χαριτάκη, Δημήτριο Χανή, Αφροδίτη Κουτούκη, Κωνσταντίνο Κατσούλα, Ευσταθία Τσαούση, Χρήστο Μηκίδη, Διονύσιο Χειμώνα, Βασιλική Παπαθεοδώρου, Αικατερίνη Γαλάνη, Ευάγγελο Μαρίνη, Ιουλία Σφυρή και Αναστάσιο Μπάνο (ψήφοι 19), προς την οποία συντάχθηκε η εισηγήτρια Πάρεδρος, Ελένη Λευθεριώτου (γνώμη χωρίς ψήφο), όσον αφορά το εθνικό δίκαιο, σύμφωνα με το άρθρο 2 του π.δ. 92/1986, οι διατάξεις των άρθρων 8, 9, 10 και 11 του Μεταλλευτικού Κώδικα, με τις οποίες θεσπίζονται απαγορεύσεις, περιορισμοί και προϋποθέσεις, για την απόκτηση μεταλλευτικών εν γένει δικαιωμάτων από αλλοδαπά φυσικά ή νομικά πρόσωπα, δεν εφαρμόζονται προκειμένου για πρόσωπα φυσικά που έχουν την ιθαγένεια κράτους μέλους της ΕΟΚ, καθώς και για νομικά πρόσωπα που έχουν συσταθεί νόμιμα κατά τη νομοθεσία κράτους μέλους και τα οποία έχουν επίσης την καταστατική τους έδρα, την κεντρική τους διοίκηση και την κύρια εγκατάστασή τους μέσα στην ΕΟΚ.

24. Ήδη, είχε γίνει δεκτό (ΣτΕ 2152/1986) ότι οι κατά την έναρξη της ισχύος της «Συνθήκης Προσχώρησης της Ελλάδος εις την Ευρωπαϊκήν Οικονομικήν Κοινότητα κλπ.» υφιστάμενες διατάξεις ελληνικών νόμων, οι οποίες καθιέρωναν τέτοιους περιορισμούς ή διακρίσεις σε βάρος των υπηκόων των λοιπών κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Οικονομικής

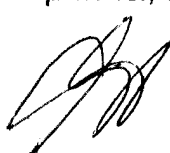
Κοινότητας ή των εχόντων στο έδαφος αυτών τις έδρες των νομικών προσώπων, σε σχέση προς τους κατά το άρθρο 28 του Συντάγματος, ανεφάρμοστες και, μάλιστα, αμέσως και χωρίς να είναι αναγκαία η προηγούμενη προσαρμογή της εσωτερικής ελληνικής νομοθεσίας προς το κοινοτικό δίκαιο, με την κατάργησή τους.

25. Συναφώς, είχε κριθεί (ΣΤΕ 2152/1986) ότι η διάταξη του άρθρου 8 του Μεταλλευτικού Κώδικα, θεσπίζουσα διάκριση, ως προς το δικαίωμα εγκατάστασης στην Ελλάδα και ανάπτυξης σε αυτήν οικονομικής δραστηριότητας δια της εκμετάλλευσης μεταλλείου, σε βάρος των αλλοδαπών, ήτοι των υπηκόων άλλων κρατών φυσικών προσώπων και των εχόντων την έδρα τους στην αλλοδαπή νομικών προσώπων σε σχέση προς τους Έλληνες υπηκόους και τα εδρεύοντα στην Ελλάδα νομικά πρόσωπα, για τα οποία δεν απαιτείται προηγούμενη έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, είναι, κατά τα προεκτεθέντα, ανεφάρμοστη από 1^{ης} Ιανουαρίου 1981 για τους υπηκόους των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και τα εδρεύοντα στα κράτη αυτά νομικά πρόσωπα.

26. Όσον αφορά το ενωσιακό δίκαιο η ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων, καθιερώνεται, σύμφωνα με το άρθρο 63 ΣΛΕΕ, τόσο μεταξύ των κρατών μελών, όσο και μεταξύ των κρατών μελών και των τρίτων χωρών και απαγορεύεται οποιοσδήποτε περιορισμός των κινήσεων των κεφαλαίων αυτών.

27. Κατά πάγια νομολογία του Δ.Ε.Ε., «στα μέτρα που απαγορεύονται από το άρθρο 63, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, ως περιορισμοί της κίνησης κεφαλαίων, συγκαταλέγονται και εκείνα που μπορούν να αποτρέψουν τους κατοίκους αλλοδαπής από την πραγματοποίηση επενδύσεων σε κράτος μέλος ή να αποτρέψουν τους κατοίκους του εν λόγω κράτους μέλους από την πραγματοποίηση επενδύσεων σε άλλα κράτη ...» (απόφαση της 18ης Ιανουαρίου 2018, C-45/17, Frédéric Jahin, ECLI:EU:C:2018:18, σκέψη 25).

28. Επίσης, παγίως γίνεται δεκτό ότι, «εθνική νομοθετική ρύθμιση η οποία δεν εφαρμόζεται μόνο στις περιπτώσεις απόκτησης ποσοστού μετοχών παρέχοντας τη δυνατότητα άσκησης αναμφισβήτητης επιρροής επί των αποφάσεων μιας εταιρίας και καθορισμού των δραστηριοτήτων της, αλλά εφαρμόζεται ανεξαρτήτως του ποσοστού των κατεχομένων από τον μέτοχο μετοχών μιας εταιρίας, μπορεί να εμπίπτει, είτε στο άρθρο [49 ΣΛΕΕ], είτε στο

ΓΧ

άρθρο [63 ΣΛΕΕ]». Κατά συνέπεια, για να κριθεί εάν μία εθνική ρύθμιση θίγει την ελευθερία της εγκατάστασης ή την ελευθερία κίνησης των κεφαλαίων πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το αντικείμενο της σχετικής νομοθετικής διάταξης (απόφαση της 26ης Μαρτίου 2009, C-326/07, Επιτροπή κατά Ιταλίας, ECLI:EU:C:2009:193, σκέψεις 33-36).

29. Επιπλέον, «η ελεύθερη κυκλοφορία κεφαλαίων μπορεί να περιοριστεί με εθνικά μέτρα δικαιολογούμενα από τους λόγους που αναφέρει το άρθρο [65 ΣΛΕΕ] ή από επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος, εφόσον δεν υφίσταται κοινοτικό μέτρο εναρμόνισης που να προβλέπει τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση της προστασίας αυτών των συμφερόντων ... [και] εντός των ορίων που χαράσσει η Συνθήκη και, ειδικότερα, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας ...» (απόφαση της 26ης Μαρτίου 2009, C-326/07, Επιτροπή κατά Ιταλίας, ECLI:EU:C:2018:18, σκέψεις 33-36, 41-43 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Για τα κριτήρια εφαρμογής των εξαιρέσεων αυτών ισχύουν τα αναφερόμενα στην ελευθερία της εγκατάστασης, τα οποία αναπτύσσονται παρακάτω.

30. Επομένως, στην προκειμένη περίπτωση, εφόσον οι διατάξεις των άρθρων 8 και 11 του Μεταλλευτικού Κώδικα εφαρμόζονται ανεξαρτήτως του ποσοστού των κατεχομένων από το μέτοχο μετοχών, καταλαμβάνουν τόσο την περίπτωση άσκησης αναμφισβήτητης επιρροής επί των αποφάσεων της ημεδαπής μεταλλευτικής εταιρίας, όσο και τη δυνατότητα απλής συμμετοχής στη διαχείριση της εταιρίας αυτής ή στον έλεγχό της. Κατά συνέπεια, εμπίπτουν τόσο στις διατάξεις περί ελευθερίας της εγκατάστασης, όσο και στις διατάξεις περί ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων (βλ. απόφαση της 21ης Οκτωβρίου 2010, C-81/09, Ίδρυμα Τύπου ΑΕ, ECLI:EU:C:2010:622, σκέψη 60, απόφαση της 12ης Δεκεμβρίου 2006, C-446/04, *Test Claimants in the FII Group Litigation*, ECLI:EU:C:2006:774, σκέψεις 36, 72, 80, 112, 117, 121, 138, 142, 173, 211, 226).

31. Ως προς την ελευθερία της εγκατάστασης, αυτή καθιερώνεται στα άρθρα 49 και 54 ΣΛΕΕ και συνίσταται στην πλήρη ελευθερία των φυσικών ή νομικών προσώπων και ιδία των κερδοσκοπικών εταιριών που δραστηριοποιούνται σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ανάπτυξη οικονομικής δραστηριότητας στο έδαφος όλων των κρατών μελών και στην κατάργηση όλων των περιορισμών της ελευθερίας εγκατάστασης των προσώπων αυτών

στο έδαφος οποιουδήποτε από τα λοιπά κράτη μέλη. Περαιτέρω, καθιερώνεται πλήρης εξομοίωση, από την άποψη των δικαιωμάτων ελεύθερης ανάπτυξης οικονομικής δραστηριότητας και εγκατάστασης προς άσκηση τέτοιας δραστηριότητας, των ανωτέρω φυσικών ή νομικών προσώπων προς τους υπηκόους των λοιπών κρατών μελών και τα έχοντα την έδρα τους στο έδαφός τους νομικά πρόσωπα (απόφαση της 28ης Ιανουαρίου 1986, C-270/83, Επιτροπή κατά Γαλλίας, ECLI:EU:C:1986:37, σκέψεις 13-14 και απόφαση της 29^{ης} Απριλίου 1999, C-311/97, Royal Bank of Scotland, ECLI:EU:C:1999:216, σκέψεις 22-23).

32. Ειδικότερα, κατά πάγια νομολογία, από το άρθρο 54 ΣΛΕΕ προκύπτει ότι «το δικαίωμα της ελευθερίας εγκαταστάσεως διασφαλίζεται όχι μόνον στους υπηκόους [της Ένωσης] αλλά και στις εταιρίες οι οποίες έχουν συσταθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία ενός κράτους μέλους και έχουν την καταστατική τους έδρα, την κεντρική τους διοίκηση ή την κύρια εγκατάστασή τους εντός της [Ένωσης]» (απόφαση της 14ης Οκτωβρίου 2004, C-299/02, Επιτροπή κατά Βασιλείου των Κάτω Χωρών, ECLI:EU:C:2004:620, σκέψη 16).

33. Από το Δ.Ε.Ε. έχει επανειλημμένως επισημανθεί ότι η έδρα των εταιριών «χρησιμεύει, όπως η ιθαγένεια των φυσικών προσώπων, για τον προσδιορισμό της σύνδεσής τους με την έννομη τάξη ενός κράτους» και ότι «η ελευθερία εγκατάστασης αποσκοπεί επομένως στο να διασφαλίζεται το ευεργέτημα της μεταχείρισεως ημεδαπού στο κράτος μέλος υποδοχής, απαγορεύοντας κάθε δυσμενή διάκριση βάσει του τόπου της έδρας των εταιριών». Η ελευθερία εγκατάστασης περιλαμβάνει «την ανάληψη και την άσκηση κάθε είδους μη μισθωτών δραστηριοτήτων στο έδαφος κάθε άλλου κράτους μέλους, καθώς και τη σύσταση και τη διαχείριση εταιριών, την ίδρυση πρακτορείων, υποκαταστημάτων ή θυγατρικών» (απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 2004, C-442/02, CaixaBank, ECLI:EU:C:2004:586, σκέψη 9, απόφαση της 6ης Σεπτεμβρίου 2012, C-18/11, Philips Electronics UK Ltd, ECLI:EU:C:2012:532, σκέψη 39, απόφαση της 12ης Δεκεμβρίου 2006, C-446/04, Test Claimants in the FII Group Litigation, ECLI:EU:C:2006:774, σκέψεις 39-40 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

34. Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, «οι κανόνες περί ίσης μεταχείρισεως απαγορεύουν, όχι μόνον τις εμφανείς διακρίσεις λόγω ιθαγένειας, αλλά και κάθε συγκεκαλυμμένη μορφή διακρίσεως η οποία, κατ'

ΓΧ

εφαρμογή άλλων κριτηρίων διαφοροποίησης, καταλήγει στην πράξη στο ίδιο αποτέλεσμα» (απόφαση της 20ής Ιανουαρίου 2011, C-155/09, Επιτροπή κατά Ελλάδας, ECLI:EU:C:2011:22, σκέψη 45, 49-50, απόφαση της 13ης Απριλίου 2010, C-73/08, Nicolas Bressol, ECLI:EU:C:2010:181, σκέψεις 40-41, 47-48, απόφαση της 30ής Σεπτεμβρίου 2003, C-167/01, Inspire Art, ECLI:EU:C:2003:512, σκέψη 105).

35. Εντούτοις, έχει κριθεί από το Δ.Ε.Ε. ότι το στοιχείο της διάκρισης δεν είναι απαραίτητο για τη θεμελίωση παραβίασης της ελευθερίας εγκατάστασης κατά το άρθρο 49 ΣΛΕΕ, αλλά, ότι το άρθρο αυτό «αντιτίθεται σε οποιοδήποτε εθνικό μέτρο το οποίο, ακόμη και αν εφαρμόζεται άνευ διακρίσεων λόγω ιθαγενείας, ενδέχεται να παρακωλύσει ή να καταστήσει λιγότερο ελκυστική την άσκηση, από τους υπηκόους των κρατών μελών της Κοινότητας, των θεμελιωδών ελευθεριών που εξασφαλίζονται από τη Συνθήκη» (απόφαση της 21ης Απριλίου 2005, C-140/03, Επιτροπή κατά Ελλάδας, ECLI:EU:C:2005:242, σκέψη 27).

36. Κατά την ειδικότερη νομολογία του Δ.Ε.Ε., ελλείπει εναρμονισμένου κανόνα που να ισχύει για όλη την Κοινότητα, η προϋπόθεση κοινοτικής ιθαγενείας ή ιθαγενείας ΕΟΧ, όπως και η προϋπόθεση ιθαγενείας ενός συγκεκριμένου κράτους μέλους, για τους μετόχους ή τους διευθύνοντες συμβούλους εταιρίας, μπορεί να συνιστά εμπόδιο στην ελευθερία εγκατάστασης. Κατά το Δικαστήριο, η δομή του εταιρικού κεφαλαίου ή των διοικητικών οργάνων της εταιρίας δεν σχετίζεται με την άσκηση των ελεγκτικών αρμοδιοτήτων του κράτους μέλους και τη λήψη από αυτό των αναγκαίων μέτρων για τη διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος (απόφαση της 27ης Νοεμβρίου 1997, C-62/96, Επιτροπή κατά Ελλάδας, ECLI:EU:C:1997:565, σκέψεις 14, 18, 22, 26-27, απόφαση της 14ης Οκτωβρίου 2004, C-299/02, Επιτροπή κατά Βασιλείου των Κάτω Χωρών, ECLI:EU:C:2004:620, σκέψεις 19-21).

37. Πέραν των ανωτέρω, κρίνοντας προσφυγή για παράβαση, το Δ.Ε.Ε. εξέτασε εθνική νομοθεσία που εισήγαγε ρήτρα απονέμουσα στον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών ειδικά δικαιώματα, σε εταιρίες που τελούσαν υπό τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο του Δημοσίου και δραστηριοποιούνταν, μεταξύ άλλων, στον τομέα της ενέργειας. Μεταξύ των δικαιωμάτων αυτών, προβλεπόταν δικαίωμα εναντίωσης στην απόκτηση εκ μέρους επενδυτών

σημαντικών μεριδίων αντιστοιχούντων στο 5 % τουλάχιστον των δικαιωμάτων ψήφου και στη σύναψη συμφώνων ή συμφωνιών μεταξύ μετόχων, καθώς και δικαίωμα αρνησικυρίας κατά ορισμένων αποφάσεων των εταιριών αυτών. Επίσης, προβλεπόταν ότι τα ειδικά αυτά δικαιώματα θα ασκούνταν αποκλειστικώς όταν συνέτρεχαν σημαντικοί και επιτακτικοί λόγοι γενικού συμφέροντος και ειδικότερα, σε περιπτώσεις σοβαρού και πραγματικού κινδύνου διακοπής του κατ' ελάχιστο απαιτούμενου εθνικού εφοδιασμού σε πετρελαϊκά και ενεργειακά προϊόντα, σοβαρού και πραγματικού κινδύνου διακοπής της απρόσκοπτης εκπλήρωσης των υποχρεώσεων έναντι του κοινωνικού συνόλου, σοβαρού και πραγματικού κινδύνου για την ασφάλεια των εγκαταστάσεων, σοβαρού και πραγματικού κινδύνου για την εθνική άμυνα, τη στρατιωτική ασφάλεια, τη δημόσια τάξη και ασφάλεια και επείγουσας ανάγκης παροχής υγειονομικών υπηρεσιών.

38. Το Δικαστήριο έκρινε ότι τα επίμαχα κριτήρια αφορούσαν το γενικό συμφέρον στους ανωτέρω ειδικότερους τομείς και ότι «η εξυπηρέτηση τέτοιων συμφερόντων μπορεί, υπό την επιφύλαξη της τηρήσεως της αρχής της αναλογικότητας, να δικαιολογήσει ορισμένους περιορισμούς στην άσκηση θεμελιωδών ελευθεριών ... Η εφαρμογή, όμως, των επίμαχων κριτηρίων, καθόσον αυτά αφορούν στην άσκηση του δικαιώματος εναντιώσεως δεν είναι πρόσφορη για την επίτευξη των επιδιωκόμενων σκοπών, ελλείπει συνδέσμου μεταξύ των κριτηρίων αυτών και του συγκεκριμένου δικαιώματος». Ειδικότερα έκρινε ότι, «καίτοι τα επίμαχα κριτήρια αφορούν διαφόρων μορφών γενικά συμφέροντα, εντούτοις είναι διατυπωμένα κατά τρόπο γενικό και αόριστο. Επιπροσθέτως, η έλλειψη συνδέσμου μεταξύ των κριτηρίων αυτών και των ειδικών δικαιωμάτων που αφορούν ενισχύει την αοριστία ως προς τις περιστάσεις υπό τις οποίες δύνανται να ασκηθούν αυτά τα δικαιώματα και τους προσδίδει διακριτικό χαρακτήρα λόγω του περιθωρίου εκτιμήσεως που διαθέτουν οι εθνικές αρχές κατά την άσκησή τους. Ένα τέτοιο περιθώριο εκτιμήσεως είναι δυσανάλογο σε σχέση με τους επιδιωκόμενους σκοπούς». Περαιτέρω, κατά το Δικαστήριο, «καίτοι τα κράτη μέλη παραμένουν, ουσιαστικώς, ελεύθερα να καθορίζουν σύμφωνα με τις εθνικές τους ανάγκες τις απαιτήσεις της δημόσιας τάξεως και υγείας, ως λόγους για την παρέκκλιση από θεμελιώδη ελευθερία, εντούτοις, οι απαιτήσεις αυτές πρέπει να νοούνται συσταλτικώς, ώστε το περιεχόμενό τους να μην μπορεί να καθορίζεται

ΓΧ

μονομερώς χωρίς έλεγχο των οργάνων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Επομένως, η δημόσια τάξη και ασφάλεια μπορούν να προβάλλονται μόνο σε περίπτωση πραγματικής και αρκούντως σοβαρής απειλής κατά θεμελιώδους συμφέροντος της Κοινωνίας». Πέραν αυτού, το Δικαστήριο προσέθεσε ότι «καίτοι η δυνατότητα ελέγχου από τον εθνικό δικαστή του τρόπου ασκήσεως των ειδικών δικαιωμάτων, ... συνιστά στοιχείο αναγκαίο για την προστασία των προσώπων στο πλαίσιο εφαρμογής των κανόνων περί ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων, εντούτοις, δεν αρκεί, μόνον αυτό, να εξαλείψει τον ασύμβατο προς τους κανόνες αυτούς χαρακτήρα των κριτηρίων εφαρμογής των ειδικών δικαιωμάτων». Με τις σκέψεις αυτές, το Δικαστήριο διαπίστωσε παράβαση της ελευθερίας της εγκατάστασης και της κίνησης των κεφαλαίων (απόφαση της 26ης Μαρτίου 2009, C-326/07, Επιτροπή κατά Ιταλίας, ECLI:EU:C:2009:193, σκέψεις 45, 47, 49-50, 52-54, 56-57, 64, 66, 70-74. Βλ. και απόφαση της 17ης Ιουλίου 2008, C-207/07, Επιτροπή κατά Ισπανίας, ECLI:EU:C:2008:428, σκέψεις 46-47, 55-56).

39. Από την προεκτεθείσα νομολογία του Δικαστηρίου, προκύπτει ότι εθνικές ρυθμίσεις που αφορούν τη δομή του εταιρικού κεφαλαίου, καθορίζοντας την ιθαγένεια των μετόχων, έχουν ως αποτέλεσμα να περιορίζεται η ελευθερία της εγκατάστασης ή/και της κίνησης των κεφαλαίων. Ο έλεγχος που επιβάλλεται από το άρθρο 11 του ΜΚ αποτελεί καθορισμό της δομής του κεφαλαίου κατά την προεκτεθείσα νομολογία, ο οποίος συνιστά ένα επιπλέον κριτήριο που δεν προβλέπεται στο άρθρο 54 ΣΛΕΕ, όσον αφορά την ελευθερία της εγκατάστασης. Περαιτέρω, όσον αφορά στην ελεύθερη κίνηση των κεφαλαίων, ακόμα και αν το κριτήριο αυτό εφαρμόζεται αδιακρίτως τόσο για τα ημεδαπά όσο και για τα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα, θα μπορούσε να λειτουργήσει αποτρεπτικά για τις εταιρίες της ΕΕ, παρεμποδίζοντας την πρόσβασή τους στην αγορά συμμετοχών στις ελληνικές μεταλλευτικές εταιρίες.

40. Περαιτέρω επιβολή περιορισμών στην ελευθερία εγκατάστασης, δικαιολογείται μόνο όταν πρόκειται για δραστηριότητες που συνδέονται με την άσκηση δημόσιας εξουσίας (άρθρο 51 ΣΛΕΕ), για λήψη μέτρων χάριν της προστασίας της δημόσιας τάξης, ασφάλειας και υγείας (άρθρο 52 ΣΛΕΕ), και προς εξυπηρέτηση επιτακτικών αναγκών του γενικού συμφέροντος. Ανάλογοι είναι οι περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων που προβλέπονται στο άρθρο 65 παράγραφοι 1, περίπτωση β' και 2 ΣΛΕΕ.

41. Στο πλαίσιο αυτό έχει κριθεί ότι, «απόκειται στα κράτη μέλη να αποφασίσουν το επίπεδο στο οποίο θέλουν να διασφαλίσουν την προστασία των στόχων του άρθρου [54], παράγραφος 1, [ΣΛΕΕ] και του γενικού συμφέροντος, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο το επίπεδο αυτό πρέπει να επιτευχθεί. Ωστόσο, δεν μπορούν να πράξουν τούτο παρά μόνον εντός των ορίων που χαράζει η Συνθήκη, και, ειδικότερα, με τήρηση της αρχής της αναλογικότητας, η οποία επιβάλλει όπως τα θεσπιζόμενα μέτρα είναι ικανά να διασφαλίσουν την επίτευξη του στόχου που επιδιώκουν και δεν βαίνουν πέραν του ό,τι είναι αναγκαίο προς επίτευξη του στόχου αυτού» (της 14ης Οκτωβρίου 2004, C-299/02, Επιτροπή κατά Βασιλείου των Κάτω Χωρών, ECLI:EU:C:2004:620, σκέψεις 17-18).

42. Από τη νομολογία του Δ.Ε.Ε. προκύπτει ότι «οι λόγοι που μπορούν να προβληθούν από κράτος μέλος προς δικαιολόγηση παρέκκλισης από την αρχή της ελευθερίας εγκατάστασης πρέπει να συνοδεύονται από ανάλυση της σκοπιμότητας και της αναλογικότητας του περιοριστικού μέτρου που έλαβε το κράτος μέλος αυτό, καθώς και από συγκεκριμένα στοιχεία στηρίζοντα τα επιχειρήματά του» (απόφαση της 22ας Δεκεμβρίου 2008, C-161/07, Επιτροπή κατά Λιθουανίας, ECLI:EU:C:2008:759, σκέψη 36 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

43. Από την ανάλυση και επισκόπηση της προπαρατεθείσας νομολογίας προκύπτουν και τα ακόλουθα: Οι λόγοι που επιβάλλουν τη λήψη περιοριστικών μέτρων χάριν των προστατευόμενων αγαθών, θα πρέπει να εκτίθενται στη σχετική ρύθμιση, και, μάλιστα, όχι γενικά και αόριστα, αλλά θα πρέπει να αποδεικνύεται κατά τρόπο συγκεκριμένο ο αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της ανάγκης λήψης του περιοριστικού μέτρου και της άσκησης της ελευθερίας της εγκατάστασης ή της κίνησης κεφαλαίων. Επίσης, θα πρέπει να αποδεικνύεται ότι δεν είναι δυνατή η επίτευξη του σκοπού του εθνικού νομοθέτη με τη λήψη άλλων μη περιοριστικών μέτρων. Συνακόλουθα, ένα ευρύτατο περιθώριο εκτίμησης των αναγκών του δημοσίου συμφέροντος ή της προστασίας της δημόσιας τάξης, της δημόσιας ασφάλειας και της δημόσιας υγείας, και κατ'ουσίαν ένα περιθώριο εκτίμησης ακαθόριστο και απεριορίστο, καθιστά, κατά την προεκτεθείσα νομολογία το εθνικό μέτρο δυσανάλογο.

ΓΧ

44. Πέραν των ανωτέρω, το Δικαστήριο έχει κάνει δεκτό, ως προς την καταχρηστική άσκηση των ελευθεριών, ότι «ένα εθνικό μέτρο που περιορίζει την ελευθερία εγκαταστάσεως μπορεί να δικαιολογείται όταν πρόκειται σαφώς για σχήματα αμιγώς τεχνητά, μοναδικός σκοπός των οποίων είναι η μη υπαγωγή στη νομοθεσία του ενδιαφερομένου κράτους μέλους» ... «Για να μπορεί [δε] να δικαιολογηθεί ένας περιορισμός της ελευθερίας εγκαταστάσεως από λόγους καταπολεμήσεως των καταχρήσεων, ο περιορισμός πρέπει να σκοπεί ειδικά την παρεμπόδιση μεθοδεύσεων...». Θα πρέπει δε ο περιορισμός να βασίζεται σε αντικειμενικά και ελέγξιμα από τρίτους στοιχεία, βάσει των οποίων να μπορεί να διαπιστωθεί αν η επίμαχη συναλλαγή αποτελεί εν όλω ή εν μέρει ένα αμιγώς τεχνητό σχήμα, κύριος σκοπός του οποίου είναι η μη υπαγωγή στην εθνική νομοθεσία (απόφαση της 13ης Μαρτίου 2007, C-524/04, *Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation*, ECLI:EU:C:2007:161, σκέψεις 72, 74, 81).

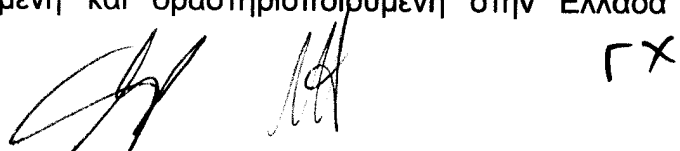
45. Επιπλέον, κατά την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, «τόσο οι διοικητικές αρχές όσο και τα εθνικά δικαστήρια τα οποία είναι επιφορτισμένα με την εφαρμογή, στο πλαίσιο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης έχουν την υποχρέωση να διασφαλίζουν την πλήρη αποτελεσματικότητα των διατάξεων αυτών, αφήνοντας εν ανάγκη, αυτεπαγγέλτως, ανεφάρμοστη κάθε αντίθετη εθνική διάταξη, χωρίς να υποχρεούνται να ζητούν ή να αναμένουν την προηγούμενη κατάργησή της διά της νομοθετικής οδού είτε διά οιασδήποτε άλλης συνταγματικώς προβλεπόμενης διαδικασίας» (απόφαση της 14ης Σεπτεμβρίου 2017, C-628/15, *The Trustees of the BT Pension Scheme*, ECLI:EU:C:2017:687, σκέψη 54 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

46. Στην προκειμένη περίπτωση, οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 8 του Μεταλλευτικού Κώδικα, θεσπίζουν διάκριση ως προς το δικαίωμα εγκατάστασης στην Ελλάδα και ανάπτυξης στο έδαφός της οικονομικής δραστηριότητας δια της εκμετάλλευσης μεταλλείου, σε βάρος των αλλοδαπών, σε σχέση προς τους Έλληνες υπηκόους και τα νομικά πρόσωπα που εδρεύουν στην Ελλάδα, για τα οποία δεν απαιτείται η προηγούμενη έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 49 και 54 ΣΛΕΕ. Για το λόγο αυτό, είναι κατά τα προεκτεθέντα και σύμφωνα και με το άρθρο 2 του π.δ. 92/1986, ανεφάρμοστες για τους

υπηκόους των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα νομικά πρόσωπα και ιδίως τις κερδοσκοπικές εταιρίες των οποίων η έδρα ευρίσκεται στα κράτη αυτά και, μάλιστα, αμέσως, χωρίς να είναι αναγκαία η προηγούμενη προσαρμογή του ελληνικού δικαίου προς το ενωσιακό δίκαιο δια της κατάργησης των διατάξεων αυτών.

47. Συνακόλουθα, όταν πρόκειται να ελεγχθούν εταιρίες, για τους ανωτέρω σκοπούς του άρθρου 8, ερευνητέο είναι εάν, κατά το άρθρο 54 ΣΛΕΕ, έχει λάβει χώρα νομίμως σύστασή τους κατά τη νομοθεσία κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και εάν η καταστατική τους έδρα, η κεντρική τους διοίκηση ή η κύρια εγκατάστασή τους βρίσκονται σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Περαιτέρω, όμως έλεγχος εκ μέρους της Διοίκησης δεν επιτρέπεται, καθ'όσον δεν ισχύει πλέον, ούτε το υπό του άρθρου 11 του Μεταλλευτικού Κώδικα θεσπισθέν τεκμήριο αλλοδαπότητας για τις εταιρίες αυτές και, συνεπώς, δεν υφίσταται νόμιμο έρεισμα προς διερεύνηση της δραστηριότητας της ελεγχόμενης εταιρίας. Υπό την αντίθετη εκδοχή, θα καθίσταντο εφαρμοστέες οι διατάξεις των άρθρων 8-11 του Μεταλλευτικού Κώδικα, η εφαρμογή των οποίων αποκλείσθηκε με το π.δ. 92/1986, κατά το μέρος που θεσπίζουν απαγορεύσεις, περιορισμούς και προϋποθέσεις, για την άσκηση μεταλλευτικών εν γένει δικαιωμάτων από αλλοδαπά νομικά πρόσωπα που έχουν συσταθεί νόμιμα κατά την νομοθεσία κράτους μέλους και τα οποία έχουν επίσης την καταστατική τους έδρα, την κεντρική τους διοίκηση ή την κύρια εγκατάστασή τους σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιπλέον, όσον αφορά την ελεύθερη κίνηση των κεφαλαίων ακόμα και αν το τεκμήριο της αλλοδαπότητας εφαρμόζεται αδιακρίτως, τόσο για τα ημεδαπά, όσο και για τα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα, θα μπορούσε να λειτουργήσει αποτρεπτικά για τους επενδυτές, παρεμποδίζοντας την πρόσβασή τους στην αγορά συμμετοχών στις ελληνικές μεταλλευτικές εταιρίες, κατά παράβαση του άρθρου 63 παρ. 1 ΣΛΕΕ.

48. Επομένως, κατά την άποψη αυτή, στην προκειμένη περίπτωση, ο έλεγχος της Διοίκησης περιορίζεται στη διαπίστωση της συνδρομής των προαναφερομένων προϋποθέσεων του άρθρου 54 ΣΛΕΕ, για τις συμβαλλόμενες, κατά το ερώτημα, εταιρίες (προϋποθέσεις οι οποίες, κατά τη διατύπωση του ερωτήματος, δεν φαίνεται να αμφισβητούνται εν προκειμένω). Σημειωτέον ότι η εγκαθιστάμενη και δραστηριοποιούμενη στην Ελλάδα

αλλοδαπή εταιρία διέπεται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο προς τα οποία θα πρέπει πάντα να συμμορφώνεται. Δοθέντων των ανωτέρω, η Διοίκηση οφείλει να απέχει από τον έλεγχο του άρθρου 11 του Μεταλλευτικού Κώδικα όλων των συμβαλλομένων και εμπλεκομένων, κατά το ερώτημα, ελληνικών και γαλλικών εταιριών, δεδομένου ότι όλες οι ανωτέρω εταιρίες αποτελούν ενωσιακά νομικά πρόσωπα για τα οποία ο νομοθέτης αρκείται στην συνδρομή των προεκτεθεισών προϋποθέσεων του άρθρου 54 ΣΛΕΕ. Συνεπώς, παρέλκει περαιτέρω έλεγχος εκ μέρους της Διοίκησης, η οποία έχει, κατά τα λοιπά, την ευχέρεια να εγκρίνει κατ'άρθρο 74 του Μεταλλευτικού Κώδικα το σχετικό συμβόλαιο συγχωνεύσεως, ούτως ώστε να μεταβιβασθούν τα μεταλλευτικά δικαιώματα της εταιρίας Ε.Β. Α.Ε. προς την απορροφώσα εταιρία Ε. Α.Ε.

49. Κατά τη **δεύτερη γνώμη**, η οποία απαρτίσθηκε από τους Αντιπροέδρους του ΝΣΚ Ανδρέα Χαρλαύτη και Ευγενία Βελώνη και τους Νομικούς Συμβούλους Ανδρέα Ανδρουλιδάκη, Νικόλαο Δασκαλαντωνάκη, Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Δήμητρα Κεφάλα, Κωνσταντίνο Κηπουρό, Αλέξανδρο Ροϊλό, Αδαμαντία Καπετανάκη, Αγγελική Καστανά, Ελένη Πασαμιχάλη, Χριστίνα Διβάνη, Σταύρο Σπυρόπουλο και Βασίλειο Καραγεώργο (ψηφοί 14), προς την οποία συντάχθηκε η εισηγήτρια Πάρεδρος, Κωνσταντίνα Νασοπούλου (γνώμη χωρίς ψήφο), το δικαίωμα εγκατάστασης, όπως ρητά κατοχυρώνεται στη διάταξη του άρθρου 49 ΣΛΕΕ (πρώην 52 ΣΕΟΚ), συνιστά θεμελιώδη ελευθερία του ευρωπαϊκού δικαίου, η οποία, κατά τη νομολογία του ΔΕΕ, αποτελεί ειδικότερη έκφανση της αρχής της απαγόρευσης των διακρίσεων λόγω ιθαγένειας (άρθρο 18 ΣΛΕΕ). Εθνική ρύθμιση ασυμβίβαστη προς τις διατάξεις για τις θεμελιώδεις ελευθερίες αντιβαίνει συγχρόνως και στο σχετικό άρθρο για την απαγόρευση των διακρίσεων λόγω ιθαγένειας (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 24ης Μαΐου 2011, C-61/2008, Επιτροπή κατά Ελλάδας, ECLI:EU:C:2011:340, σκέψη 72). Δεν επιβάλλεται, όμως, από τις Συνθήκες στα κράτη μέλη η θέσπιση συγκεκριμένων νομοθετικών μέτρων, αλλά η εφαρμογή των υφισταμένων εθνικών νομοθεσιών κατά τρόπο ομοιόμορφο και χωρίς διακρίσεις σε βάρος των προσώπων εκείνων που έχουν την ιθαγένεια κράτους μέλους (ευρωπαϊκή ιθαγένεια, άρθρο 20 ΣΛΕΕ).

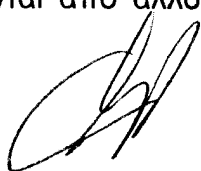
50. Περιεχόμενο του δικαιώματος εγκατάστασης είναι η ανάληψη και άσκηση μη μισθωτής δραστηριότητας, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ορίζονται

από τη νομοθεσία της χώρας εγκατάστασης για τους δικούς της υπηκόους (άρθρο 49 παρ. 2 ΣΛΕΕ). Με το άρθρο 49, σε συνδυασμό με το άρθρο 54 ΣΛΕΕ, η ελευθερία εγκατάστασης παρέχεται στις εταιρίες που έχουν συσταθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία κράτους μέλους και έχουν την καταστατική τους έδρα, την κεντρική τους διοίκηση ή την κύρια εγκατάστασή τους εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης (απόφαση της 25ης Οκτωβρίου 2017, C-106/16, Polbud – Wykonawstwo, ECLI:EU:C:2017:804, σκέψη 32).

51. Ενόψει των ανωτέρω διατάξεων των Συνθηκών, οι οποίες έχουν υπερνομοθετική ισχύ, κατ' άρθρο 28 του Συντάγματος, καθώς και του π.δ. 92/1986, τα φυσικά πρόσωπα που διαθέτουν την ιθαγένεια κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα νομικά πρόσωπα που έχουν συσταθεί κατά τη νομοθεσία ευρωπαϊκού κράτους μέλους και έχουν την έδρα, διοίκηση και εγκατάσταση εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξομοιώνονται πλήρως με τα έχοντα την ελληνική ιθαγένεια και, μετά την προσχώρηση της Ελλάδος στην Ευρωπαϊκή Ένωση, έχουν την δυνατότητα να αποκτούν μεταλλευτικά δικαιώματα με τις αυτές προϋποθέσεις που προβλέπονται για τα αντίστοιχα ελληνικά (ΣΤΕ 2152/1986).

52. Κατά την άποψη αυτή, μετά τη θέση σε ισχύ του προαναφερθέντος προεδρικού διατάγματος δεν καταργήθηκαν συνολικά οι διατάξεις των άρθρων 8-11 του Μεταλλευτικού Κώδικα, ή άλλες, κανονιστικώς τιθέμενες, κατά περίπτωση διατάξεις (βλ. ΣΤΕ 3640/1998, σκ. 4 και 5), οι οποίες εξακολουθούν να ισχύουν, παραλλήλως, κατά το μέρος που δεν εισάγουν απαγορεύσεις ή διακρίσεις σε βάρος των ενωσιακών προσώπων, τα οποία για τις ανάγκες του Μεταλλευτικού Κώδικα, θεωρούνται ημεδαπά. Η Διοίκηση οφείλει κάθε φορά να ελέγχει την συνδρομή των νομίμων προϋποθέσεων για την απόκτηση μεταλλευτικών δικαιωμάτων και τη νόμιμη άσκηση μεταλλευτικής δραστηριότητας, δεδομένου ότι κατάργηση των διακρίσεων δεν συνεπάγεται και κατάργηση των προβλεπόμενων από την οικεία νομοθεσία ελέγχων. Υπό την αντίθετη εκδοχή, θα καθίστατο ευχερής η άσκηση μεταλλευτικής δραστηριότητας από τρίτα πρόσωπα, μη ενωσιακά, κάτι που θα ήταν ευθέως αντίθετο προς τους σκοπούς και της ενωσιακής νομοθεσίας.

53. Στο πλαίσιο αυτό, η διάταξη του άρθρου 11 Μ.Κ., με την οποία θεσπίζεται τεκμήριο αλλοδαπότητας ημεδαπών εταιριών, εάν διαπιστωθεί αιτιολογημένα, κατόπιν έρευνας, ότι ελέγχονται από αλλοδαπά πρόσωπα, είναι δημόσιας

ΓΧ

τάξης και δεν εισάγει διάκριση σε βάρος των εταιριών που εδρεύουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, δεδομένου ότι αντικείμενο του αυτού, κατ' ένταση και έκταση ελέγχου, είναι η δραστηριότητα των εταιριών, ελληνικών και λοιπών ευρωπαϊκών που έχουν την καταστατική έδρα, την κεντρική διοίκηση και την κύρια εγκατάστασή τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

54. Η εξάρτηση αποτελεί πραγματικό γεγονός, το οποίο κρίνεται «in concreto» από την Διοίκηση, η οποία, μετά την διεξαγωγή του σχετικού ελέγχου, διαμορφώνει ουσιαστική κρίση και διαπιστώνει αιτιολογημένα ποιό είναι το πρόσωπο εκείνο που ασκεί «εν τοις πράγμασι» τη διοίκηση και τη δραστηριότητα του ελεγχόμενου νομικού προσώπου, λαμβάνοντας υπόψη διάφορα, κατά την ανέλεγκτη τεχνική εκτίμησή της, κριτήρια, μεταξύ των οποίων ενδεικτικά αναφέρεται η εθνικότητα των κεφαλαίων και των μετόχων.

55. Σύμφωνα με το άρθρο 10 ΑΚ, η ικανότητα του νομικού προσώπου ρυθμίζεται από το δίκαιο της έδρας του. Τα επί μέρους ζητήματα που ρυθμίζονται από το δίκαιο της έδρας του νομικού προσώπου είναι, μεταξύ άλλων, η ίδρυση του νομικού προσώπου, η έναρξη και η έκταση της ικανότητας δικαίου, η λύση του, η επωνυμία, η διαχείριση, η αντιπροσωπευτική εξουσία και η ευθύνη των οργάνων του. Ως «έδρα» νοείται στη διάταξη αυτή η πραγματική και όχι η καταστατική, δηλαδή ο τόπος, όπου είναι εγκατεστημένα τα όργανα που κινητοποιούν τον οργανισμό του νομικού προσώπου, δηλαδή ο τόπος στον οποίο συντελούνται οι σπουδαιότερες εκδηλώσεις της υπόστασής του, στον οποίο ασκείται πραγματικά η διοίκηση και λαμβάνονται οι βασικές για τη λειτουργία του αποφάσεις (Ολ. ΑΠ 2/2003, ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΝΟΜΟΣ, ΕΕΜΠΔ 2003/60, ΧρΙΔ 2003/240, ΔΕΕ 2003/525, ΕΝΑΥΤΔ 2003/35, ΝΟΒ 2003/1392, ΕΠΙΣΚΕΜΠΔ 2003/117, Δ/ΝΗ 2003/388, 2/1999, 461/1978).

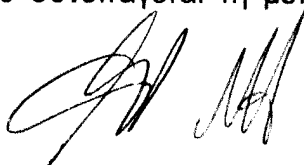
56. Η διάταξη του άρθρου 11 Μ.Κ., όπως ανωτέρω ερμηνεύθηκε (παρ.17), βρίσκεται σε απόλυτη συμφωνία με την κρατούσα στην ελληνική νομολογία θεωρία της πραγματικής έδρας των νομικών προσώπων, η οποία λαμβάνεται υπόψη για τον καθορισμό του δικαίου της πολιτείας που είναι αρμόδια να ρυθμίσει τα της σύστασης και ικανότητάς του. Και τούτο διότι, για τον καθορισμό της ιθαγένειας μιας εταιρίας, η διάταξη αυτή συνδέει τη δραστηριότητά της με τον τόπο όπου ασκείται πραγματικά η διοίκηση και λαμβάνονται οι βασικές για τη λειτουργία της αποφάσεις, η δε εθνικότητα των

κεφαλαίων και των μετόχων αποτελεί ένα μη δεσμευτικό κριτήριο που εκτιμάται ελεύθερα από τη Διοίκηση.

57. Η ίδια διάταξη βρίσκεται εντός της ευχέρειας που παρέχεται στα κράτη μέλη για να επιλέξουν το κρίσιμο στοιχείο για τη σύνδεση μιας εταιρίας με την έννομη τάξη τους, προκειμένου να χαρακτηριστεί ως ενωσιακή και, ως εκ τούτου, να ασκήσει νομίμως το δικαίωμα εγκατάστασης, το οποίο προϋποθέτει την ίδρυση της εταιρίας κατά το δίκαιο κράτους μέλους και την συνδρομή ενός από τα τρία εναλλακτικά κριτήρια : η καταστατική έδρα, ή η κεντρική διοίκηση (πραγματική έδρα), ή η κύρια εγκατάσταση (κύριο κατάστημα) να είναι εντός της Ένωσης. Ελλείψει εναρμόνισης, το άρθρο 54 ΣΛΕΕ θεωρεί ότι η καταστατική έδρα, η κεντρική διοίκηση και η κύρια εγκατάσταση έχουν την ίδια βαρύτητα (απόφαση της 25ης Οκτωβρίου 2017, C-106/16, Polbud – Wykonawstwo, ECLI:EU:C:2017:804, σκέψη 34, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, Cartesio, C-210/06, ECLI:EU:C:2008:723, σκέψεις 109-112, απόφαση της 27ης Σεπτεμβρίου 1988, Daily mail, C-81/87, ECLI:EU:C:1988:456, σκέψεις 19-21).

58. Επίσης, κατά τη νομολογία του Δ.Ε.Ε., η κατοχή του συνόλου ή της πλειοψηφίας των μετοχών μιας εταιρίας ερευνάται υπό το πρίσμα της ελευθερίας εγκατάστασης, ως μορφή εγκατάστασης, όταν επηρεάζει με βεβαιότητα τις αποφάσεις της εταιρίας και επιτρέπει τον καθορισμό των δραστηριοτήτων της. Εταιρικοί σχηματισμοί και ιδιαίτερα η συγχώνευση με απορρόφηση μιας εταιρίας από άλλη λαμβάνονται υπόψη, καθώς συνδέονται με την ανάπτυξη της δραστηριότητάς της και ενδέχεται να συνεπάγονται μεταβολή της έδρας της ή τη σύσταση υποκαταστήματος.

59. Συνεπώς, ενωσιακό νομικό πρόσωπο, το οποίο έχει συσταθεί κατά τη νομοθεσία κράτους μέλους και (σωρευτικά) έχει την καταστατική έδρα, την κεντρική διοίκηση και την κύρια εγκατάσταση εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δεν τελεί υπό την κατά τα ανωτέρω εκάστοτε διαπιστούμενη νομική ή οικονομική εξάρτηση αλλοδαπού προσώπου δεν θα χρειαστεί για τις επίμαχες ως άνω μεταβολές προηγούμενη απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, αλλά την επιγενόμενη της σχετικής σύμβασης εγκριτική πράξη του αρμοδίου Υπουργού. Αν όμως προκύψει, κατά την αιτιολογημένη άποψη της μεταλλευτικής διοίκησης ότι το εν λόγω νομικό πρόσωπο ελέγχεται από αλλοδαπό, κατά τρόπο που συνεπάγεται τη μεταφορά της πραγματικής του

ΓΧ

έδρας εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, απαιτείται άδεια του Υπουργικού Συμβουλίου, καθώς δεν συντρέχει η απαιτούμενη από τη νομοθεσία προϋπόθεση της πραγματικής έδρας εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το χαρακτηρισμό του ως ενωσιακού, απολαύοντας του δικαιώματος εγκατάστασης.

60. Περαιτέρω, η ρύθμιση του Μεταλλευτικού Κώδικα, κατά την οποία για τη μεταβίβαση μετοχών εταιρίας που διαθέτει μεταλλευτικά δικαιώματα σε αλλοδαπά φυσικά ή νομικά πρόσωπα απαιτείται προηγούμενη άδεια από το Υπουργικό Συμβούλιο (άρθρο 8 παρ. 2 Μ.Κ.), συνιστά περιορισμό στην κίνηση των κεφαλαίων, καθώς εισάγει καθεστώς κατά το οποίο η απόκτηση μεριδίων μιας επιχείρησης εξαρτάται από προηγούμενη άδεια (απόφαση της 17ης Ιουλίου 2008, Επιτροπή κατά Ισπανίας, ECLI:EU:C:2008:428, C-207/07, σκέψεις 38-39), πλην, όμως, δικαιολογείται από εξαιρετικούς λόγους γενικότερου δημοσίου συμφέροντος που συνίστανται στην προστασία της εθνικής οικονομίας και ιδίως της βιομηχανικής ανάπτυξης με περαιτέρω συνέπειες στην απασχόληση και την κοινωνική ζωή των κατοίκων της χώρας.

61. Και τούτο, διότι η εκμετάλλευση ενός μεταλλείου δεν αποτελεί συνήθη οικονομική δραστηριότητα, αλλά έχει κοινωνικές διαστάσεις και γι' αυτό χαρακτηρίζεται εκ του νόμου ως σκοπός δημοσίας ωφέλειας, συνιστάμενος στην αξιοποίηση του ορυκτού πλούτου της χώρας (άρθρο 102 Μ.Κ.). Οι ορυκτές πρώτες ύλες θεωρούνται, σύμφωνα με το Σύνταγμα, πηγές εθνικού πλούτου και το κράτος οφείλει, χάριν του δημοσίου συμφέροντος, να λαμβάνει τα επιβαλλόμενα μέτρα για την αξιοποίηση τους, για την προώθηση της περιφερειακής ανάπτυξης και ιδιαίτερα την προαγωγή της οικονομίας στις ορεινές, νησιωτικές και παραμεθόριες περιοχές (άρθρο 106§1), η δε αξιοποίηση του εθνικού πλούτου ανάγεται, σύμφωνα με τη διαμορφωθείσα εθνική νομολογία, στο γενικότερο και δημόσιο συμφέρον, για το οποίο το κράτος οφείλει να μεριμνά, σταθμίζοντας ταυτόχρονα και άλλους παράγοντες, όπως εκείνους που σχετίζονται με τους σκοπούς της οικονομικής ανάπτυξης, της ενίσχυσης της περιφερειακής ανάπτυξης και της εξασφάλισης εργασίας στους πολίτες (ΣΤΕ 551/2015 σκέψη 7, ΟΛΣΤΕ 3478/2000, σκέψη 7). Ειδικοί νόμοι ρυθμίζουν τα σχετικά με την ιδιοκτησία και διάθεση των μεταλλείων, ορυχείων, σπηλαίων, αρχαιολογικών χώρων και θησαυρών, ιαματικών,

ρεόντων και υπογείων υδάτων και γενικά του υπογείου πλούτου (άρθρο 18 παρ. 1).

62. Άλλωστε, κατά τη νομολογία του ΔΕΕ, κοινωνικοί στόχοι, όπως η συντήρηση του αγροτικού πληθυσμού, η διατήρηση κατάτμησης της εγγείου ιδιοκτησίας για να διασφαλίζεται η ανάπτυξη βιωσίμων εκμεταλλεύσεων και η αρμονική διατήρηση του χώρου και των τοπίων, καθώς και η διευκόλυνση της ορθολογικής χρήσης των διαθεσίμων γαιών, με συγκράτηση της οικιστικής πίεσης και με λήψη μέτρων πρόληψης κατά των φυσικών κινδύνων (απόφαση της 23ης Σεπτεμβρίου 2003, C-452/01, Ospelt και Schlössle Weissenberg, ECLI:EU:C:2003:493, σκέψη 39) συνιστούν λόγους γενικότερου δημοσίου συμφέροντος που δικαιολογούν αποκλίσεις από την αρχή της ελευθερίας κίνησης κεφαλαίων.

63. Και τούτο, ανεξαρτήτως εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 64 παρ. 1 ΣΛΕΕ, δεδομένου ότι η επίμαχη ρύθμιση ανάγεται στο έτος 1973 και συνεπώς προϋφίσταται του θεσπισθέντος ως κατωφλίου έτους 1993.

64. Υπό την ερμηνεία αυτή, η Διοίκηση κατά τη διενέργεια του μεταλλευτικού ελέγχου για τη συγχώνευση των εταιριών E.B. A.E. και E. A.E. οφείλει να ελέγξει υπό το πρίσμα του άρθρου 11 Μ.Κ. τη γαλλική K. S.A., η οποία έχει αποκτήσει το σύνολο των μετοχών της E.B. A.E. και την πλειοψηφία της E. A.E., προκειμένου να διακριβωθεί εάν πρόκειται για εταιρεία έχουσα την ευρωπαϊκή ιθαγένεια η οποία νομίμως ασκεί μεταλλευτική δραστηριότητα στην Ελλάδα, ούτως ώστε να ακολουθήσει η υπό του άρθρου 74 Μ.Κ. απαιτούμενη έγκριση του σχετικού συμβολαίου από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας και να ολοκληρωθεί η μεταβίβαση των μεταλλευτικών δικαιωμάτων. Εάν, όμως θεωρηθεί κατά την αιτιολογημένη ουσιαστική κρίση της μεταλλευτικής Διοίκησης, αλλοδαπό νομικό πρόσωπο που ασκεί μεταλλευτική δραστηριότητα, θα πρέπει, εν προκειμένω, να διενεργηθεί πρόσθετος έλεγχος εάν χορηγήθηκε η κατ' άρθρο 8 παρ. 2 Μ.Κ. άδεια του Υπουργικού Συμβουλίου για τη μεταβίβαση των μετοχών των εταιριών E.B. A.E. και E. A.E. προς αυτήν και, σε αρνητική περίπτωση, η Διοίκηση οφείλει να ανακαλέσει τα μεταλλευτικά δικαιώματα που παραχωρήθηκαν στις ανωτέρω εταιρίες, δοθέντος ότι, μετά την μεταβίβαση των μετοχών τους αποτελούν πλέον αλλοδαπά πρόσωπα κατά την έννοια του άρθρου 11 του Μεταλλευτικού Κώδικα.

ΓΧ

Απάντηση

65. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στα υποβληθέντα ερωτήματα το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Α΄ Τακτική Ολομέλεια) γνωμοδοτεί κατά πλειοψηφία ως εξής :

66. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 8 του Μεταλλευτικού Κώδικα, θεσπίζουν διάκριση ως προς το δικαίωμα εγκατάστασης στην Ελλάδα και ανάπτυξης στο έδαφός της οικονομικής δραστηριότητας δια της εκμετάλλευσης μεταλλείου, σε βάρος των αλλοδαπών, σε σχέση προς τους Έλληνες υπηκόους και τα νομικά πρόσωπα που εδρεύουν στην Ελλάδα, για τα οποία δεν απαιτείται η προηγούμενη έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, κατά παράβαση των άρθρων 49 και 54 ΣΛΕΕ. Για το λόγο αυτό, είναι ανεφάρμοστες, σύμφωνα και με το άρθρο 2 του π.δ. 92/1986, για τους υπηκόους των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα νομικά πρόσωπα και ιδίως τις κερδοσκοπικές εταιρίες των οποίων η έδρα ευρίσκεται στα κράτη αυτά και, μάλιστα, αμέσως, χωρίς να είναι αναγκαία η προηγούμενη προσαρμογή του ελληνικού δικαίου προς το ενωσιακό δίκαιο δια της κατάργησης των διατάξεων αυτών.

67. Συνακόλουθα, όταν πρόκειται να ελεγχθούν εταιρίες για τους ανωτέρω σκοπούς του άρθρου 8, ερευνητέο είναι εάν έχει λάβει χώρα νομίμως σύστασή τους κατά τη νομοθεσία κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και εάν η καταστατική τους έδρα, η κεντρική τους διοίκηση ή η κύρια εγκατάστασή τους βρίσκονται σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Περαιτέρω, όμως έλεγχος εκ μέρους της Διοίκησης δεν επιτρέπεται, καθ' όσον δεν ισχύει πλέον ούτε το υπό του άρθρου 11 του Μεταλλευτικού Κώδικα θεσπισθέν τεκμήριο αλλοδαπότητας για τις εταιρίες αυτές και, συνεπώς, δεν υφίσταται νόμιμο έρεισμα προς διερεύνηση της δραστηριότητας της ελεγχόμενης εταιρίας.

68. Συνεπώς, η Διοίκηση οφείλει να απέχει από τον έλεγχο του άρθρου 11 του Μεταλλευτικού Κώδικα όλων των συμβαλλομένων και εμπλεκομένων, κατά το ερώτημα, ελληνικών και γαλλικών εταιριών, δεδομένου ότι όλες οι ανωτέρω εταιρίες αποτελούν ενωσιακά νομικά πρόσωπα για τα οποία ο νομοθέτης αρκείται στην συνδρομή των προεκτεθεισών προϋποθέσεων του άρθρου 54 ΣΛΕΕ. Άρα, παρέλκει περαιτέρω έλεγχος εκ μέρους της Διοίκησης, η οποία έχει, κατά τα λοιπά, την ευχέρεια να εγκρίνει κατ'άρθρο 74 του Μεταλλευτικού Κώδικα το σχετικό συμβόλαιο συγχωνεύσεως, ούτως ώστε να μεταβιβασθούν

τα μεταλλευτικά δικαιώματα της εταιρίας Ε.Β. Α.Ε. προς την απορροφώσα εταιρία Ε. Α.Ε.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 11- 2 - 2019

Ο Πρόεδρος,

Γ. Χαλκιάς

Ιωάννης – Κωνσταντίνος Χαλκιάς

Πρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Οφεισительτριες

[Signature]

Ε. Λευθεριώτου

[Signature]

Κ. Νασοπούλου

Πρόεδροι Ν.Σ.Κ.

